

Nenadna smrt governerja Floyd Olsona v Minnesoti ni samo resen udarec za farmersko-delavsko stranko v Minnesoti, kjer je bil njen kandidat za zveznega senatorja in bi bil v novembru tudi brez dvoma izvoljen, temveč pogrešalo ga bo kravavo vse delovno ljudstvo te dežele. Nihče, ki je zasledoval javno delovanje tega mladega moža—bil je šele 45 let star, ko ga je zavratna bolezen, rak v želodcu, položila v prerani grob—se ni mogel ubraniti vtisa, da je to mož posebnega kalibra, tista tako zelo redka prikazen—pravi in pristni radikalec čisto ameriškega kova. Odkar je lanskega maja senator Cutting iz New Mexico, istotako v najboljši moški dobi, izgubil življenje v aeroplanski nesreči, ni bilo groba v Ameriki, v katerem bi bilo pokopanih toliko upov za tiste, ki delajo, bodisi z rokami ali umom, kot jih je pokopanih s truplom Olsona.

Na zunaj ni imel Olson nobene stike z radikalizmom evropskega izvora, akoravno je bil sin staršev — naseljencev, toda razumel je potrebe ameriškega farmerja in delavca kot malokdo in govoril njegov jezik brez vsake primese "tuje učenosti". V tem je bila njegova moč. Občutil je pezo življenja že kot otrok, delal je kot mornar, železničar in delavec na farmi, potem pa, ko si je sam pridobil izobrazbo ter postal odvetnik, se je z železno energijo vrgel v javno življenje kot borec za tisti razred, iz katerega je izšel. Njegova prerana smrt je napravila vrzel, ki jo bo težko izpolniti.

POLITIČNO ŠARLATANSTVO

Te dni se je vrnil iz Berlina mladi clevelandski zamorec Jesse Owens, ki je odnesel prve časti na mednarodni olimpijadi. New York mu je pripravil bučen sprejem in seveda v Clevelandu so ga tudi počastili z vsemi mogočimi ceremonijami. Incident seveda tudi ni mogel iti mimo, ne da bi politični prvaki pokazali svojega šarlatanstva. Clevelandska mestna zbornica, kjer imajo republikanci prvo besedo, je poslala v New York svojo deputacijo, predsednik demokratske stranke v Ohio pa je šel tja osebno, da "okupira" temnopolttega heroja trenutka. Pravijo, da je pri sprejemu malo manjkalo, da si konkurenčni deputaciji nista skočili v lase.

Kdor ne ve, kaj je kaj v Ameriki, bi mu bilo težko razumeti, da oseba, ki je vzrok temu dirindanju, izhaja iz plemena, čigar člani so drugače deležni javne pozornosti le kadar je eden izmed njih linčan.

"NEKRVAVA REVOLUCIJA"

"Največji socialni pokret iz za ustanovitve tretje republike, je bil dosežen brez vsakega prelivanja krvi, temveč edino z argumenti." Tako se je izrazil pred nekaj dnevi Leon Blum, socialistični premijer Francije, ko je bilo zaključeno prvo zasedanje parlamenta, v katerem imajo večino mandatov pristaši ljudske fronte.

Rekord prve socialistične vlade v Franciji je brez dvoma zgodovinsko pomemben. Pod vodstvom Bluma je parlament v teku desetih tednov uzakoni 65 "ekonomsko revolucionarnih" predlog. Večji del platforme levičarskih strank, združenih v Ljudski fronti, je danes zakon dežele. Najvažnejši novi zakoni so: podražavljenje municijske industrije; upeljava 40-urnega delovnega tedna, priznanje kolektivnega pogajanja in počitnice s plačo; trgovina s pšenico bodo odslej naprej

Novice iz življenja naših ljudi širom Amerike

V nedeljo 30. avgusta se vrši v Church Hill-Turtle Creek, Pa., velik piknik federacije društev SSPZ v zapadni Pennsylvaniji. Obenem bo to proslava prve obletnice društva 239 v North Braddocku. Pred piknikom se bo vršila tudi federacijska seja. Glavni govornik na prireditvi, ki obeta biti ena največjih, kar jih je imela Zveza letos v zapadni Penni, bo gl. predsednik John Kvartich. Člani ob blizu in daleč so iskreno vabljeni na vdeležbo. Za kažipot čitajte dopis br. Karisha, ki je priobčen v današnji izdaji.

Naš slovensko-ameriški pisatelj Louis Adamič je te dni prejel pismo od svoje sestre Mimi, ki je bila skozi pet let v samostanu, da se je vrnila nazaj v posvetno življenje. Kot strežnica v neki bolnišnici blizu Beograda, se je zaljubila v mladega mornariškega inženirja, kateremu je stregla. Ko je inženir okrevljal, je Mimi zapustila samostan in mlada človeka sta se poročila. V svoji knjigi "The Native's Return" je Adamič svoje snidenje s sestronino opisal takole:

"Segla sva si v roke. Trenotek prej mi je bilo rečeno, da je ne smem objeti, ker je nuna. Samo v roko da ji lahko sežem, ker sem njen brat. Ozirom se vanjo — v njen ovalni, resni obraz z živahnimi modrimi očmi in žarečimi rdečimi lici; uklenjen v široko, naškrobljeno pokrivalo njenega reda, in nisem mogel — in še ne morem — razumeti — zakaj je postala nuna."

In kaj misli Adamič sedaj? Reporterju velikega new-yorškega lista je rekel: "Jaz sem vesel, da je zapustila nune. Poslal sem ji kabeljsko brzojavko in ji voščil vso srečo. Ona je ena najboljših in najlepših deklet na svetu in bo gotovo postala vzorna žena."

Umrli so v Clevelandu: Fr. Miklavčič, 68 let, doma iz vasi Malo Mraševo, fara Leskovec pri Krškem, ki je 40 let bival v Ameriki, dalj časa tudi v zapadnih državah, ter zapuščila vdovo in več sinov in hčera; Mary Gabrenja, rojena Faletič, 56, doma iz Srednje vasi na Primorskem, zapuščila družino; Jim Hočevar, 56, podomače Sedlarjev, doma iz Grobel pri Sodražici na Dolenjskem, zapuščila tri otroke; za poškodbam, dobljenimi v avtni nesreči, je umrl Jos. Turšič, 41 let, doma iz vasi Mahneti pri Cerknici, zapuščila tu dva brata. V Calumetu, Mich., je umrla žena

vodile zadruge in tudi določale cene; reakcionarni birokrati v vladnih službah bodo zgodneje prisiljeni v pokoj, in končno, delna nacionalizacija Francoske banke, kar pomeni, da je 200 najbogatejših družin v deželi izgubilo diktatorsko oblast nad gospodarskim življenjem naroda.

To je živ odgovor politično zavednega delavstva v eni najvažnejših dežel Evrope na krik fašizma, da je demokracija preživela svojo dobo.

Geo. Krumpa, 61, doma iz Bele krajine, odkoder prišla krt mlado dekle, zapuščila moža, sina in hčer; v bližnjem Amheeku je umrl Martin Požek, 73 let dama od Črnomlja in eden najstarejših naseljencev; v Willard, Wis., Ana Bajc, stara 73 let, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici; v Forest City, Pa., Lovrenec Kotar, 51, doma iz St. Lovrenca pri Temenici na Dolenjskem, zapuščila ženo in tri sinove; v Mullberry, Kans., J. Dolenssek, 77, doma od Škofje Loke; v Milwaukee, Wis., 9-letni sinček družine Steinberger, ki je podlegel zastrupljenju vsled pika nekega mrčesa.

V La Salle, Ill., se bo v tamkajšnjem S. N. Domu vršila v dneh 26. in 27. septembra razstava slik našega umetnika H. Gregory Peruška. Po zaključku razstave bo Perušek obiskal Chicago in Milwaukee.

Cikaški ameriški listi poročajo, da je Jack Medica iz Seattle, Wash., zmagal v plezalni tekmi pri olimpijskih igrah v Berlinu. Tekma se je vršila na štiri sto metrov in Medica je prekosil nekega Japonca, ki mu je bil 20 metrov za petami. Po imenu sodeč je Medica, ki je dobro znan v ameriških sportnih krogih, najbrže slovenskega kololenja.

Pri delu si je zlomil roko rojak Martin Kern iz Willarda, Wis. — V Cornwallu, Pa., se je rojak Frank Meze po dolgem času zopet vrnil na delo, a ga je takoj drugi dan zadela nesreča. V glavo mu je priletel velik kos železa in so ga morali odpeljati v bolnišnico. — Jožetu Plahuti, ki ima farmo v Sheltonu, Wis., je gozdni požar uničil vse pašnike in okoličala sovsjetsko republiko.

Vsi na Olimpijado!

Piše JOHN KVARTICH, gl. predsednik

Čas se bliža, da bo treba odriniti v Chicago, na četrto Olimpijado. To je nekaj imenitnega za našo mladino in za našo organizacijo. Mladina težko pričakuje teh dnevo, da se zopet skupaj snidejo in zavžijejo nekaj veselih ur. Za te vesele čase, ki jih bo uživala mladina na Olimpijadi, so morali skrbeti, delovati in se zanimati že dalj časa, da so spravili skupaj potreben denar.

Od tukaj, to je iz Pennsylvanije do Chicago, je precej daleč in je treba vsakemu društvu, da ima najmanj par sto dolarjev za pokritje voznih stroškov. Nevarnost je bila, da bi angleško poslujoča društva tega ne zmogla, ampak kot vidimo, naša mladina se zanima in izvršuje svojo nalogo.

Angleško poslujoče društvo "Progressors" iz Bridgevilla, Pa., kakor tudi društvo "Challengers" iz Strabane, Pa., in društvo "Pirates" iz Burgettstowna, Pa., imajo že najete svoje buse, da jih odpeljejo 4. septembra na četrto Olimpijado v Chicago. Njihova skrb in zanimanje sedaj je le, kdo bo zmagovalc v raznih sportnih igrah. Veseli človeka, ko vidi to zanimanje naše mladine, ker njihovo delo je velike važnosti za našo organizacijo.

Očetje in matere, dajmo pomagati našim hčeram in sinovom, da bodo imeli priliko vdeležiti se Olimpijade, ker jim bo dolgo v spomin. Priložnost jim nudimo, da se enkrat v

ANGLEŠKI KRALJ V JUGOSLAVIJI

Angleški kralj Edward VIII. je nedavno več dni križaril s svojo jahto po Jadranskem morju, nato pa je v Šibeniku izstopil ter kupil več ribolovkov. Podal se je tudi na ribolov, ampak dvomljivo pa je, če je imel kaj zabave, kajti okrog njegovega čolna se je smukalo kakih sto drugih čolanov, v katerih so sedeli jugoslovanski detektivi, preoblečeni v ribiče.

POLOŽAJ V ŠPANJI JE ZELO KRITIČEN

Civilna vojna v Španiji divja naprej in glasom zadržnih vesti je položaj vladnih čet čedalje bolj kritičen. Te dni so rebeli iz zraka vrgli nekaj bomb na Madrid ter uničili mnogo letal vladne vojske. Neko poročilo iz Lizbona trdi, da se predsednik Azana pripravlja na beg iz glavnega mesta, vendar koliko je resnice na tem, ni mogoče reči, kajti portugalska vlada odprto simpatizira s fašističnimi rebeli. Evropske sile, zlasti Nemčija in Italija, pa tudi Anglija, delajo madridski vladi vse mogoče neprilike. Morala se je že ponovno opravičevati, ker so njene bojne ladje ustavile in preiskale tuje ladje, o katerih se upravičeno sumi, da rebelom skozi Portugalsko dovažajo orožje in municijo. V zmešnjavo je bila te dni potegnjena tudi Mehika, ko sta nemška in italijanska vlada prišli na dan z obtožbo, da je Mehika poslala španski vladi 30 vagonov orožja in municije. Glasom zadnjih vesti imajo fašisti v posesti že štiri petine španskega ozemlja s 14 milijoni prebivalcev, vlada pa eno petino z 8 milijoni prebivalcev.

Katalonska provinca, katere sedež je v Barceloni, in ki je industrijsko najbolj razvita, je pretekli teden odredila zaplenbo vse privatne posesti in okoličala sovsjetsko republiko.

Izdajniški proces v Moskvi; Zinovjev in Kamenev ustreljena

V Moskvi se je zadnji teden vršil senzacijski izdajniški proces, pri katerem je sedelo na zatožni klopi 16 nekdanjih boljševiških voditeljev in zaupnikov, ki so bili obtoženi in spoznani krivim, da so skovali zaroto za umor Josipa Stalina in da so stopili celo v tajen dogovor z nemškimi nacija, da bi deželo zapletli v vojno ter v zmešnjavi, ki bi sledila, izvršili svoj naklep. Državni tožilec je trdil in tudi obtoženci so priznali, da je bil glavlar zarote Leon Trocki, ki živi v izgnanstvu na Norveškem. Najodličnejša med obtoženimi sta bila Gregorij Zinovjev, nekdanji tajnik ruske komunistične stranke, in Leon Kamenev, ki sta v prvih letih sovsjetske države stala veliko bliže Leninu kot pa Stalin.

Kot povedo poročila, sta Zinovjev in Kamenev imela pred sodnijo dolge govore, v katerih sta priznala obtožbo in izjavila, da sta svoj zločin pripravljena umreti. Osupljive so bile besede Kameneva, ki ima Trockijevo sestro za ženo, ko je izjavil:

"Smrtna kazen zame in za vse ostale, ki smo obtoženi, je popolnoma upravičena, kajti boljšega nismo zaslužili. Biti zaprt v ječi in gledati skozi zamrežena okna napredek Sovjetske unije, bi bila hušja kazen kot smrt. Trocki je vodilni sovražnik, ki je na čelu, da bi se Sovjetsko unijo pahnilo v vojno. Čim prej se ustavi njegovo roko, tem bolje. On je političen lopov in izdajica delavstva, čigar edini cilj je osebna slava in oblast."

Zinovjev je v sodni dvorani, kjer je vladala smrtna tišina, izjavil:

"Pred vami stoji vaš bivši sovražnik in izdajica, skrajno

nevaren in nasilen sovražnik. Želim le, da bi moj vzgled služil za svarilo vsem onim, ki nadaljujejo s širjenjem Trockijeve nauke. Naj vedo, da grem v smrt skesan. Moje ime ne bo ostalo zapisano v zgodovini z onimi, poleg katerih bi lahko bilo. Zapisano bo v zgodovini poleg imena Trockija. Ampak upam, da bo rečeno nekje, da sem se zadnjo minuto skesal ter umrl kot bivši, ne pa kot sedanjí sovražnik Sovjetske unije."

V ponedeljek 24. avgusta je bila izrečena sodba, v torek (včeraj) pa je bilo vseh 16 obtožencev ustreljenih. Centralna eksekutiva Sovjetske unije je prošnjo za pomiloščenje odklonila.

Med tem pa se iz Norveške poroča, da je Leon Trocki izjavil, da je pripravljen vsak čas nastopiti pred nepristransko sodnijo na Norveškem ter dokazati, da ni kriv obtožbe, da je koval zaroto za umor Stalina. Trocki je podal to izjavo potem, ko je neki norveški delavski vodja bivšega boljševiškega voditelja javno pozval, da ako ni kriv, potem da je njegova dolžnost, da se takoj poda v Moskvo ter tam predloži dokaze svoje nedolžnosti.

HITLER JE PODVOJIL VEŽBO ZA VOJNO

Te dni je nemški nacijski glavlar Hitler naznanil, da se bo vsled "boljševiške nevarnosti" podaljšalo vojaško službeno dobo iz enega leta na dva. Za koliko bo s tem nemška stalna oborožena sila povečana, ni povedano, pač pa uradni komunikacije pravi, da je potrebno za Nemčijo, da poveča svojo oboroženo silo za obrambo narodnega socializma, "ki je prinesel notranji mir in ki želi pospešiti tudi zunanji mir."

Malo prej je Hitler obljubil, da Nemčija ne bo več pošiljala orožja španskim fašistom. Francoska vlada je na to reagirala z izjavo: "Nacijska Nemčija je zjutraj Franciji segla v roko, zvečer pa ji je dala zausnico." Radikalci, ki so delovali na to, da bi se vojaško službo v Franciji znižalo iz dveh na eno leto, bodo z agitacijo sedaj seveda odnehali.

Obenem se poroča iz Dunaja, da se je mesta polastil strah, da nacija pripravljajo nov puč.

KDOR ZNA TEČI...

Zamorskemu tekaču, ki je v Berlinu dobil prvenstvo, ponujajo \$4000 na teden plače za nastopanje v gledališčih. Toda med tekanjem in tekanjem je razlika. Kdor bi recimo v vojni tako tekkel, bi ga ustrelili...

130 LET STAR ZAMOREC

Na Kubi je te dni umrl neki zamorec, ki je dočakal 130 let. Starost so dognali iz dokumenta, glasom katerega ga je neki gospodar prodal drugemu 1. 1836, ko je bil 30 let star.

Official Organ of
The Slovene Progressive Benefit Society

Glasiló
Slovenske Svobodomiselsne Podporne Zveze

LANDON JE KONČNO ZAGEL S KAMPANJO

Gov. Landon, republikanski kandidat za predsednika, je šele sedaj pričel "zares" s svojo kampanjo, dasiravno je minulo že dva meseca, odkar je bil nominiran. Potem ko je predsednik Roosevelt zaključil svojo "nepolitično turo" po Pennsylvaniji, Ohiju in New Yorku in se podal na svoj dom v Hyde park na oddih, se je Landon zadnji teden pripeljal iz Kansasa ter obdrževal svoj prvi kampanjski govor v mali vasi West Middlesex, Pa., v neposredni bližini ohijske meje, kjer je bil rojen. (Poročilo v zadnjem "Napredu," da je Landon prejšnji teden govoril v West Virginiji, ni bilo točno; tam je govoril rep. podpredsedniški kandidat Knox.)

V West Middlesexu se je zbralo kakih 75 tisoč republikancev in radovednežev, katerim je Landon povedal, da veruje v "ameriški način življenja" in da bi vlada po njegovem mnenju ne smela zavirati "svobodne podjetnosti," karkoli to pač pomeni. Pravijo, da Landon dela vtis osebno prijaznega človeka, da pa se na govorniški tribuni ne počuti nič kaj udobno.

Drug govor je imel zastavonoša republikanske stranke v ponedeljek v Chautauqua, N. Y., kjer je govoril o "nevarnostih, ki pretijo svobodni izobrazbi."

Rekel je med drugim, da bi se od učiteljev v javnih šolah ne smelo zahtevati nobenih priseg, kakršnih se ne zahteva od drugih državljanov, in k temu je dodal, da morajo biti šole proste vsake kontrole od strani zvezne vlade. Izjava proti prisilnim učiteljskim prisegam, prihajajoč od Landona, je vsakakor nekoliko presenetljiva. Seveda, koliko pomeni, nihče ne ve. Zakaj je Landon o tem govoril, pa je docela jasno. Rad bi namreč prepričal volilce, da ni res, da je le lutka v rokah multimilijonarskega časnikaškega magnata Hearsta, ki mu je največ pomagal do kandidature in ki je obenem najzagrizenejši nasprotnik akademske svobode v deželi.

ZENSKÉ, KI SE SPREMI-NJAJO V MOŠKE

Pred kratkim je dospela oziroma dospel v New York 23-letni Zdenek Koubek, o katerem je bilo že mnogo pisanja v listih. Zdenko so nedavno operirali in sedaj že nosi hlače. Prišla je v New York, kjer se bo podvrgla še eni operaciji, narkar bo sprememba spola popolna. Kot dekle se je gospodična Koubek zelo odlikovala v sportu, ampak je navzlic temu prepričana, oziroma prepričan, da je boljše biti možki kot pa ženska. O sličnem slučaju je bilo nedavno poročano iz Anglije, kjer so z operacijo neko "dekle" spremenili v fanta, ki se je že oženil.

Zdravniki pravijo tem tipom "laži-hermafroditi." Njih posebnost je, da imajo žleze enega spola, značaj in obliko pa drugega, to se pravi, da niso ne pravi možki ne prave ženske, dočim imajo resnični hermafroditi žleze obeh spolov.

NAPREDEK

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMIS-
SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$78 per year — nonmembers \$150
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

Naslov uredništva in upravnitva:

6231 ST. CLAIR AVENUE

Telephone: Henderson 5811

NAPREDEK

CLEVELAND, O.

VOL. I.

104

NO. 4

Application for entry as second class matter is pending.

Banje in kampanje

Ste že slišali zgodbo o farmerju in banji? Še ne! Torej, zgodilo se je nekam takole:

Farmerja je obiskal agent velikomestne trgovine in toliko časa hodil okrog njega, da se je farmer uklonil in naročil banjo za kopanje. To je bilo spomlad. Odšla pa je spomlad in prišlo je poletje, že tudi poletje je odhajalo in nagibalo se je že na jesen, banje pa še vedno ni bilo od nikoder. Končno pa je prišla, ko je bila že jesen. Farmer je bil nad slabo postrežbo zelo nezadovoljen. Poiskal je torej kos papirja, tinto in pero in trgovini v mestu pisal pismo.

"Moram se pritožiti," je pisal farmer. "Bilo je zgodaj spomladi, ko je prišel vaš agent v našo okolico ter jemal naročila za vaše porcelanaste banje. Nekateri izmed sosedov so mu dali svoja imena, pa sta se tudi moja žena in starejša hči spravili nadme in mi toliko časa ni sta dali miru, da sem tudi jaz dal vašemu agentu svoje ime in mu povedal, da naj pošlje eno izmed tistih vaših banj. To je bilo v začetku aprila. April je minil in tudi maj, o banji pa ni bilo ne duha in sluha. Torej sem vam pisal in vam povedal, da mi banjo pošljete čim hitreje mogoče. Pa se niste zmenili, in tako so šli mimo junij, julij in avgust, banje pa še vedno ni bilo. Minul je september in zdaj smo že sredi oktobra, sezona za kopanje v tem letu je že minila, zdaj pa pride banja in vi zahtevate, da naj jo vzamem in plačam. Kaj pa vendar mielite?"

Razume se, da se je ta zgodba pripetila že pred mnogimi leti, ko so med ljudmi prevladovali še zastareli pojmi o telesni čistoči in splošni higijeni. Toda resnica je, kakor se nam morda danes zdi neverjetno, da se je telesno čistočo nekoč smatralo ne samo kot nekaj nepotrebne, temveč tudi kot pregrešno nečimernost, za kar so krbeli zlasti cerkveni krogi. Skozi mnogo stoletij srednjega veka je cerkev učila, da je telo takorekoč le ničvredna posoda, ki v primeri z neumrjočo dušo nič ne pomeni, in da je človek, ki hoče veljati za dobrega kristjana, naravnost dolžan svoje telo zaničevati in zanemarjati. Telesna umazanost je veljala za veliko čednost in čim bolj je bil kdo zamazan, tem večja je bila njegova prilika, da dobi nekoč dober sedež v nebeškem kraljestvu. To niso nikake prazne marnje, temveč zgodovinsko dokazana resnica. Danes seveda nikomur niti na misel ne pride, da bi zagovarjal in propagiral take absurde nauke. Ako bi kaka organizacija, bodisi verska ali katerakoli, skušala prepričati svet, da je telesna čistoča pregrešna, bi se tako osmešila v javnosti, da bi izgubila vsak vpliv med ljudstvom. Zahvala za to gre modernemu zdravilstvu in znanosti v splošnem, ki ni prepodila iz ljudskega mišljenja samo stare pojme o nezahvalnosti telesne higijene, temveč tudi nešteto drugih nič manjših nesmiselnosti. Negi telesa in telesni higijeni se posveča čedalje večjo pozornost ter jo celo država na vse načine pospešuje. Danes ne najdete več človeka, ki bi mislil, da se je trebna kopati samo poleti, ko je vroče, temveč pogosto omivanje vsega telesa je postalo nekaj navadnega. To se pravi, da kopanje ni nekaj sezonskega, temveč nekaj, kar telo potrebuje prav tako o božiču kot sredi julija.

Zgornjo primero smo podali, ker se nam zdi sama na sebi zanimiva in poučna, poleg tega pa smo imeli pri tem še eno misel, katero želimo poudariti ob zaključku tega članka z željo, da bi jo vsi obdržali v spominu in s tem koristili SSPZ. Ne — ne bomo vas prepričevali, da interesi vašega zdravja zahtevajo, da skrbite za svojo telesno čistočo, ker prepričani smo, da to veste in tudi prakticirate, in tudi sicer to spada v področje našega glav. zdravniški dr. Archa. Nekaj drugega imamo v mislih. V zadnji številki "Napredka" ste čitali na drugi strani o kampanji, katero je razpisal odbor za nove člane, in pa o

privlačnih nagradah, ki jih je deležen vsak član, ki se poda na agitacijo. Ne bomo še enkrat ponavljali vseh podrobnosti — če še niste čitali, vzemite glasilo v roke in storite to takoj. Dotični članek je namreč natisnjen tudi v današnji številki.

Vsakega takega, ki utegne godrnjati, češ: "Oh, te kampanje, zmerom te kampanje!" pa opozarjamo, da s kampanjami je prav tako kot z banjami. Potrebne so v vseh sezonah, prav tako poleti kot pozimi in prav tako spomladi kot jeseni, to se pravi — skozi vse leto. Dober član SSPZ je vedno v kampanji za nove člane, kajti zaveda se, da le tedaj bomo imeli močno, krepko in zdravo organizacijo.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

Oh . . . le naprej, oh, le naprej, dokler je še vetra kej. Saj jo poznate vsi, ono šolsko. Spomnil sem se nanjo, ko sem govoril z Viktorjem Zupančičem na federacijski seji v Chicagu. Priletel mož ter eden ustanoviteljev Zveze se ne ustraši vročine, da bi pridno ne agitiral za SSPZ in njene Vrčce. V mesecu juniju je organiziral Vrtec ter mu pridobil čez trideset novih članov. Trideset novih članov, pa ni bilo besede za njegovo glasilu. Viktor gre še vedno naprej. Marljivo komandira svoj novi Vrtec, išče male primerne igre, za katero jih bo izmuštril ter me povabil. Obenem je sedaj zaposlen z nabiranjem oglasov za Olimpijado, to je za spominsko knjižico, katero se bo izdalo. Viktor veruje v ono pesem oh, le naprej . . . oh, le naprej, zato zasluži priznanje. Kdo izmed vas bo prihodnji teden v moji koloni?

Mike Vrhovnik — sicer med delom ni prav nič časa za pogovore — mi je zaupal: Tone v dne 6. in 7. septembra pa se bomo videli na platnu. Kaj, koga misliš? Well, saj veš v smislu sklepa zadnje konvencije smo dobili svojo "bakso" za snemanje filmov. Bakso sedaj izimamo v uradu. Za tisto slavnost na Olimpijadi dobimo film lanske olimpijade iz Clevelanda, enega pa naredimo tukaj iz štaba, pa bo pričetek naše predstave na platnu. No, in sedaj pa, kdor izmed vas fantov in deklet zavida one nalizane fante in brhka čekleta v filmih, pridite v Chicago na Olimpijado. Mike vam jamči, da vas zaposli za par minut. Ko enkrat pridete na naš film, potem boste imeli prosto vožnjo po vseh našelbinah, kjer so naše postojanke, na platnu seveda. Ta bi tudi pasala k oni na vrhu, le naprej! Saj res, kaj bi vedno plačevali drugim za gledanje slik, tujih slik mislim, ko imamo vendar tudi kaj domačega važnega. Filmiranje naših važnih dogodkov v SSPZ bo velike propagandne vrednosti. Čez čas se

Spomini na Maksima Gorkija

(Slavni ruski pevec Šaljapin je napisal ob prički nedavne smrti svojega enako slavnega prijatelja Maksima Gorkija spominsko črtico, ki je tu objavljena v izrpkju.)

"Ko sem se z "Normandijo" peljal iz New Yorka v Havre, sem dobil v roke ladijski list. Na prvi strani je bilo debelo natiskano: "Gorky est mort". Teško bi povedal, kako me je ta vest do dna pretresla. Ulegel sem se in sem zaprtih oči upogledal pred seboj postavbo v črnem sukniču, kakršna je v veži nižnjinogorodskega gledališča sedela pred menoj. Krasni, nazaj počesani lasje, dobre, radostne oči. Že prejšnji večer se mi je bil Gorki predstavil, rekoč: "Dobro znate podajati ruskega mužika. Sicer nimam rad takih ruskonemških prizorov, a kakor se vi jokate, ko se spomnite otrok, to mi je jako všeč."

"Res sem se potrudil, da bi igral čim najbolje, čeprav bi igra ne bila resničnostna."

bo skušalo pomagati žnjimi priredbam naših Vrčcev.

Nov list, novi filmski aparat, novo zavarovanje, in nazadnje še novi pisarji tukaj v uradu. Da, tudi delo je zame novo. Tajnikom društev bi rad nekaj zaupal, ne samo tajnikom, tudi vsemu ostalemu članstvu SSPZ. To je, plačujte svoj redni assessment v pravem času. Društvenemu tajniku boste prihranili mnogo truda, meni pa še več. Suspendacije in črtanja nisem prijatelj. Pišem in pišem, kar se da, ali nekateri tajnik mi jih napiše po osemnajst in več suspendiranih naenkrat. Vzame čas. Ne pritožujem se, da se bojim dela. Saj si plačan za to, boste rekli. Pa mislim, da ako bi člani saj pri nekaterih društvih ne pozabili, da enkrat na mesec mora biti plačan, in plačano, da bi mnogo dela prihranili tajniku in meni. Jaz bi pa tisti čas porabil za kaj drugega važnega. Rad pišem, rad bi posecal vse seje tukajšnjih društev, rad šel na agitacijo med naše ljudi in se seznanil. Tako sem pa prikovan, sam sebi se čudim, da si morem utrgati par ur za "Napredok." Upam, da me pravilno razumete. Končno, suspendacija ni tako nedolžna kot si jo kdo prestavlja. Prav lahko se zgodi, da boste oboleli ali se poškodovali, podpore ne bo za tisti mesec, pa četudi plačujete že leta in leta v bolniški sklad. Tako pravijo pravila.

Tu in tam mi tajnik v mesečnem poročilu omeni. Prosim, da tega ne suspendirate, ker je dober član in bo plačal. Tega se žal ne more upoštevat. Mesečno poročilo, kadar gre skozi moje roke, in kadar sem žnjim gotov, mora biti denar ali kajnjeneč. Pripomba, da bo plačal od moje strani ne velja nič ter bo šlo poročilo v koš. Tako ne morem biti dober za tiste, kateri mislijo: da sem član — kljub vsaki pripombi je suspendiran vsak, za katerega ni novcev. Ako ga ne zapiše tajnik, ga moram potem jaz.

Tako sem prvokrat spoznal Gorkega in tega večera je bilo sklenjeno dolgo, toplo, pristržno prijateljstvo med nama. Mnogi menijo, da sva z Gorkim skupno preživela česka in mladostna leta, da sva skupaj delala na Volgi, da sva oba zaeno delala izpit iz petja. A vse to je neresnično. Ko me je Gorki nekoč vprašal, kdo da sem prav za prav, sem mu začel govoriti o svojem življenju in tedaj se je — nepričakovano za naju oba — izkazalo, da sva bila že v mladosti skupaj, ne da bi bila tedaj spoznala drug drugega. Tedaj, na primer, ko sem se jaz učil za čevljarja, je bil Gorki za peka v bližnji ulici. Ko sem bil kasneje na nekem viačilu na poti v Nižnjinogorod in sem si skušal s težkimi deli v raznih pristaniščih kaj zaslužiti, je dalal Gorki v luki Samare, v hlačah, ki so bile narejene iz dveh starih vreč. A že tedaj je pisateljval in je pisal poročila in podlistke za časopise. Iz najinih razgovorov sva razvi-

delo, da sva tudi v Tiflisu živela blizu drug drugega. A glede na izpit za petje je pa to resnično, da sva oba sledila ključu Srebrjakova, ko je pozival kazanske meščane, naj se kdo prijavi za pevca v gledališkem zboru. Gorkega so sprejeli, mene pa ne, ker je bil on štiri leta starejši, jaz sem pa svoj glas šele spreminjal.

Kakšen človek je pa bil Gorkij? Dejal bi, da je vsak, ki ima črn jopič, več ali manj prazne podobne. Če bi radi natančno spoznali takega človeka, ga moramo videti v kopaljšču. In tako sem opazil, da sicer ni grbast, a so mu vendar pleča štrlela ven in da so bile prsi vrte a žile na mečih napete. Mimo tega je imelo njegovo telo še razne brazgotine in vzbokline. Dejal sem:

"Kaj se pa tako grbasto držiš, zakaj si pa tako napenjaš mišice?"

In tedaj mi je povedal tole, česar svoj živ dan ne bom pozabil:

"Ah moj ljubi Fedor, saj se mi zdajle že bolje godi, a poglej — in pokazal mi je brazgotino nad srcem — tedaj sem v svoji neumnosti, ko sem bil ves obupan, pištolo ustrelil semkaj."

"Kako? Zakaj pa?"

"Bilo mi je, da se mi je zdelo vse trapasto na svetu, da ni vredno več živeti, ker je toliko laži in sleparij krog in krog! Sploh pa — kar je glede na moj hrbet in pleča in žile in vse drugo — mora že tako biti. Lej, semkaj sem se bil ustrelil, a tu so rebra zlomljena."

"Glej ga — sem se pošalil —, steljaš se, lomiš si rebra!"

"Nisem si jih sam zlomil, drugo so mi jih strli. To je bilo tako. V tisti vasi, kamor sem bil slučajno prišel, sem zagledal tale prizor: gola ženska razpuščenih las je stala ko konj vprežena v voz in kmetje so sedeli na vozu in so udrihali z biči po njej. Pristopil sem in kriknil: Nesramna banda, ali ste vsi znoreli? Kaj pa počenjate? — Kdo si pa ti, — so odvrnili —, odkoč pa si, kaj te pa to briga? — No — in sem se zavedel, ko sem že ležal v jarku. Pa le zato sem se zavedel, ker je deževalo in sem že ležal v vodi, ki me je osvestila. Komaj sem se bil privlekel v vaško bolnišnico. Odotod so ta rebra . . ."

Vsa ta znamenja in vsa ta doživljaja, ki so bila v njih zarisana, so bila, kakor mislim, v najglobljih globinah duše tega človeka. Ženska, ki so jo bicalli; težaška dela brezdomovince na Volgi in zdvajanje — ne samo njegovo, marveč tudi zdvajanja vseh teh temnih, bednih milijonov o pomenu in resnici življenja — to je bilo tisto, kar je Gorkemu stisnilo pištolo v roko.

Naj mi kdo karkoli reče o Alekseju Mihajloviču, sem pa v dnu svoje duše, ne da bi malo pomišljal, prepričan, da so izhajale vse njegove misli, vsa čustva, dejanja, zasluge in zablode — iz ene same korenike: iz Volge, iz tega velikanskega, ruskega veletoka in iz njenega ječanja . . . Če je Gorki burno in samozavestno stopal naprej, tedaj je šel boljši bodočnosti svojega ljudstva nasproti. In če se je motil, zašel na stranpota, pa je vendarle stopal istemu smotru naproti . . .

Omenil sem Gorkega bolečino za svoje ljudstvo, ki ni bila nikoli utešena. Povedal bi še besedo o njegovi drugi strasti: o njegovi ljubezni do Rusije. Spominjam se, kako sva načela to vprašanje. Velika ruska vika naju je pognala na dve različni strani. Jaz sem bival v Parizu, Gorki pa je prišel na poti v Moskvo iz Sorrenta in Rim. Pripomniti pa moram, da je Gorki soglašal s tem, da odidem iz Rusije: "Tu, dragi moj, ni več prostora zate," mi je bil dejal. A ko sva se bila l. 1928 sešla v Rimu, v času, ko se je bilo po mnenju mojega prijate-

lja že marsikaj spremenilo v Rusiji in bi imel (kakor je mislil) spet priliko v Rusiji delovati, mi je strog rekel: "Zdaj pa, Fedor, je čas, da prideš v Rusijo!"

Na tem mestu ne bom govoril, zakaj da tedaj nisem slusal Gorkega. Odkrito priznam, da do današnjega dne ne vem, kdo izmed naju je imel bolj prav. Le to prav za trdno vem, da je bil njegov poziv glas ljubezni, ljubezni do mene in do Rusije. Gorki je govoril v globokem prepričanju, da smo vsi last svojce dežele, svojega ljudstva in da moramo živeti vsi skupaj — ne samo moralno, kakor sem ga hotel večkrat potolažiti —, marveč tudi telesno — z vsemi brazgotinami, vsemi vzboklinami in vsemi grbami."

Inozemci v svetovni vojni

Ravno sedaj, ko toliko ljudi podtika vse mogoče stvari inozemcem in zlasti naglašja, da je inozemsko prebivalstvo Združenih držav tekom svetovne vojnne bežalo od vojne dolžnosti, prihajajo prav umestne nekatere nedavne publikacije vojnega departmenta, ki dokazujejo ravno obratno. Dasi inozemci niso bili po zakonu prisiljeni služiti v vojski, vendar jih mnogo tisoč ni maralo za to izjemo temveč so se priključili ameriški vojski.

Naborni zakon je izrecno izvzemal ne-deklarantne inozemce (one brez "prvega papirja") od naborne dolžnosti. Vsi moški gotove starosti so se morali registrirati in naborne komisije so jih klasificirale v razne skupine; iz razreda I. so se nabirali vojaki.

3,877,083 inozemcev se je prijavilo za registracijo. 1,703,006 inozemcev je bilo registriranih pred 12. septembrom 1918. 24.33% jih je bilo postavljenih v razred I. Za ameriške državljane je to razmerje znašalo 36.67%. Treba pa pomisliti, da se mnogim inozemcem sploh ni dovoljeval vstop v aktivno listo. Tako je bilo v skupini 1,703,006 registriranih inozemcev 433,000 "sovražnih inozemcev", t. j. podanikov držav, proti katerim je bila vojna napovedana. Te je zakon izrecno izključeval od nabora, dasi so se morali registrirati. Ako jemljemo to okolščino v poštev, razlika v razmerju med inozemci in državljani, kar se tiče klasifikacije v razred I, se izdatno zmanjšuje.

Kar se tiče pa inozemcev s prvim papirjem, je pri njih razmerje registrirancev napram razredu I. popolnoma isto kakor pri državljanih. To pomeni, da se niso ti inozemci posluževali pravice do raznih izjem v tolikem razmerju kakor državljani. Pa morda to razmerje bi bilo še bolj ugodno za inozemske deklarante, da niso Združene države sklenile razne pogodbe z zavezniškimi deželami, po katerih so se tukaj bivajoči inozemci mogli pridružiti vojski svoje lastne dežele. Treba pomisliti, da je angleška vlada rekrutirala v Združenih državah 48,000 svojih podanikov, in naj se pri tem spominjamo na veliko število poljskih, čeških in jugoslovanskih prostovoljcev iz Združenih držav, ki so služili v dotičnih legijah. Na drugi strani so nekatere nevtralne dežele prepovedale svojim državljanom, tu kaj stanujočim, da bi vstopili v ameriško armado. Ako vse to jemljemo v poštev, se moramo čuditi visokemu razmerju inozemskih vojakov v ameriški vojski.

Pri tej priliki naj omenjamo da le državljani nevtralnih dežel, ki so imeli ameriški "prvi papir", pa so se ga odrekli, da

(Dalje na 3. str.)

Pa brez zamere . . .

Ce še niste pozabili, sem v zadnji pravil, kako mi je govorilo, kako sem hodil okrog stopnikov Strica Sama, da mi dala permit za ta-la naš list, da mi gospoda ni hotela več, da je naša slavna Zveza bratska organizacija. No, potem ko je moja bol nad tem v nevpjoičim razžaljenjem nekoliko ohladila, sem segel v žep, in tignil našo ustavo in prav iz njega ter jih pomolil gospo inkvizitorju pod nos.

"Evo!" sem rekel, pa nič kaj resnično, resnično vam pravim, da me je že jezik bolel, vsem prišel do zaključka, da moram se več ne uplašiti. Sledilo je nekaj trenotnih smrtne tišine, katero je pregal gospod od zelene inkvizicije ki se je odkašljal, tako-kh-khm, hhhhhmm—s poudarkom na zadnji khm—najprej čenendo, potem pa diminueno čisto kakor po notah. To je menda signal, da bi zopet katero zinil. Ampak mol sem, molčal kot mož neizprosno trd, jeklen, pri tem pa sv mislil.

Pa sem kmalu sprevidel, tudi z molkom ne pridem dal. Kajti uradni mož se je še enkrat uradno odkašljal, potem je rekel, da tista naša ustava pravila so brez pomena in ljave v obeh postavah, ker je platinah zapisano, da so pretekla, to se pravi, da naša slavna Zveza je bila morebit res bratska do 1. julija A. D., kaj pa se je od tak zgodilo, je od mene odvisno, mu dokažem črno na belem, pod pečatom in prisego in z tarjevimi podpisom. Pa svezel nisem rekel in tudi solzo oči nisem imel ob slovesu.

Naravnost v office sem se dal, se zaprl med štiri stene, pozabil na svet in pivo in pisal: Naša slavna Zveza bratska organizacija, inkorporirana po zakonih države Illinois, zborujoča na 9. redni konvenciji v mestu Milwaukee, sprejela in zaključila tisto ono . . . prej omenjena bratska organizacija je na prej omenjeni konvenciji sprejela k prej omenjeni točki ustave in pritočko tako in tako . . . prej omenjena točka prej omenjene organizacije na prej omenjeni konvenciji je v prej omenjeni ustavi in pravilih . . . prej omenjeni, prej omenjena . . . prej omenjena, prej omenjeni . . . Konvencija . . . ustava pravila . . . prej omenjeni . . . prej omenjena . . . prej omenjena . . . inkorporirana . . . Illinois . . . prej omenjeni . . . prej omenjena . . .

In sem pisal, kakor prej omenjeno, in moja prej omenjena bol je rastla in mi stiskal prej omenjeno moje srce od prej omenjene bratske boli . . . prej omenjenega gospoda inkvizitorja ja bi že s prej omenjenim vsem ljem takoj poslal na prej omenjeno dno tistega prej omenjenega prostora, kjer že prej omenjeni skrbisti s prej omenjenimi zobmi škripljejo . . . prej omenjene bratske ljubezni, se se zgrudil ob pisalnem stroju ki še ni bil poprej omenjen, solze, ki so bile prej omenjene pa jih nisem pretakal ob prej omenjenem slovesu s prej omenjenim inkvizitorjem, so mi lile prej omenjene oči . . . prej omenjeni prašiči morajo po kati . . .

Kakor prej omenjeno . . . brez zamere . . .

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVljena 1908

INKORPORIRANA 1908

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1393 East 47th Street, Cleveland, Ohio
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blaginjak, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 East 72nd Street, Cleveland, Ohio
JOSEPH H. GRILLS, Moon Run, Pa.
JOHN MARN, Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUGEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1344 So. 64th Street, West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

GLAVNI ZDRAVNIK:

DR. F. J. ARCH, 618 Chesnut St., Pittsburgh, Pa.

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

Milwaukee, Wis. — Zelo so redki dopisi iz naše naselbine, ta letošnja suša nam je menda posušila črnilnike. Sedaj v polnem času bolj poredkoma rabimo pero in črnilo; človeku se ne poljubi sedeti v zatohli sobi in študirat, rajše se zatečemo v take kraje, kjer nam električna pahljača dela hladno sapico. Predstavljamo si, da smo tam kaj ne daljnem severu in pri čaši mrzlega piva podebatiramo, politikujemo in pišemo s prstom po bari po razliki piščali. To je menda največ krivo, da se tako malo piše po papirju in da tako poredkoma kaj sporočimo iz naše naselbine. Vseeno pa na glas povem, da smo ponosni na to, da je bilo ravno tu pri nas, da se je uresničila ideja in vdihnila luč življenja novorojencu, našemu glasilu, ki ste mu dali prekrasno, prevzvišeno ime "Napredek."

Zares, bolj primerno ime bi mu težko izbrali. "Napredek," tista sila, tisti svetli žarki, ki obsevajo čeli svet—napredek napravi iz pušave rodovitno polje, iz borne vasi cvetoče mesto—napredek prežene tempo in za temo posije svetlo sonce.

Napredek je tudi pri naši Zvezi, da smo poleg drugih dobrot in izboljšav ustanovil tudi lastno glasilu. Sedaj pa imamo lepo priliko, da se oglašamo v njem, o dobrem in slabem, kaj je lepo in kaj ni, saj je naše—naša last in urednik tudi menda ne bo tako natančen, samo da pišemo v dostojnem jeziku, pa če že napravimo piko na i in črto na t—pike in vejice, strešice in klicaje, naj nam pa on popravi in pridene. Torej, moj ponos, da imamo lastno glasilu, je velik, zato kličem temu našemu "Napredku" pozdrav iz naše naselbine, in prepričan sem, da je to iskrena želja vseh članov in članic našega društva št. 24 k dobri sreči in uspehu.

Želim, da bi hodil po tisti poti, ki so ti jo začrtali takrat ob tvojem rojstvu, da bi vedno ostal svobodomiselni — oznanjal evangelijsko bratstva in svobode, učil nas, kako lažje pridemo do večjih uspehov na kulturnem, gospodarskem in političnem polju, pri Zvezi in posamezno. Če ravno se nam skuša dopovedati, da politika ne hasne nam Slovincem, to je glas odpadnikov delavske stranke, ki nas s takimi nauki hočejo zapeljati na napačno pot. Proučujmo boj proletarijata v Španiji proti reakciji, ki bi mu rada trgala pravice, katere si je priborilo na volišču. Zato ti, naš "Napredek" spodbujaj ob vsaki priliki k politični zavednosti, da si kot proletarci izboljšamo življenjske razmere.

In še eno željo bi rad izpovedal. Želim, da delaj na to, bodi tisto sredstvo, posebno sedaj, ko se bliža čas konvencije J. S. K. J., da jih pridobimo za to, da se strnemo v eno celoto za skupni blagor nas vseh, za pod-

priveditvi neke druge organizacije. Torej, v nedeljo 30. avgusta vsi na piknik na Church Hill! Louis Karish, tajnik-blag.

CLINTON, Ind. — Društvo "Premogar," št. 16 priredi piknik dne 6. septembra (v slučaju slabega vremena 7. septembra) na prostorih Marko Platise na 13. ulici. Vabljeni so vsa sosednja društva in cenjeno občinstvo iz Clintona in okolice, da nas posetijo. Za dobro potrebo bo preskrbel za to odbratno odbor. Ne bo vam žal, ako se vdeležite in prebijete par ur v veseli družbi Zvezarjev. Ape-liram na člane in članice, da se resno potrudite in pripravite, da bo prireditev dobro izpadla v korist društva in Zveze.

Pokažimo, da živimo med nami duh bratstva, katerega zastopa SSPZ!

John Skoff, tajnik

North Braddock, Pa. — Kakor je bilo že poročano, se vrši 30. avgusta prva obletnica društva št. 239 in piknik federacije društev zapadne Penne. Glavni govornik na proslavi bo naš sobrat John Kvartich, glavni predsednik SSPZ. Članstvo naše Zveze in napredni rojaki od blizu in daleč so iskreno vabljeni, da nas posetijo v obilnem številu.

Za prijetno zabavo bo obilno preskrbljeno. Na pikniku igra-ta Joe in Frank, ki igra ta vsako soboto na radio postaji WWSA v Pittsburghu, Pa. Za jestvino, hladno pivo in drugo pa jamči odbor, da bo vsakemu ustreženo. Polovico prebitka od prireditve bo dobila federacija, torej ste vabljeni, da se vdeležite v velikem številu, da ne bo naš trud zaman.

Ker bomo imeli tudi federacijsko sejo in ker mnogim zastopnikom ni znana pot, naj tudi označim tu par najboljših cest, ki držijo do pikniških prostorov. Iz Pittsburgha vzemite cesti 30 in 22, ki gresta skupaj do Wilkinsburga, Pa., od tam pa vzemite cesto 22, ki zavije na levo, in po približno dve in pol milje vožnje pridete na Church Hill Road. Tam bo napis: "To SSPZ Picnic. Zavijte na desno po Church Hill Road, vozite približno eno miljo in boste tam. Ako hočete iti skozi East Pittsburgh, East Pittsburgh, je nekoliko dalj. Vzemeti cesto 30 do napisa Turtle Creek, Wilmerding. To cesto vzamete do Turtle Creek. Tam zavijte na cesto 503 levo, ali pa vprašajte za Linhart Road, in je približno eno miljo do Church Hill Road. Tam je treba zopet zaviti na levo po Church Hill Road. Tam je približno 200 jardov do pikniškega prostora. Po vseh teh ovinkih pazite za napis: SSPZ Picnic.

Ako greste skozi Homestead Braddock, East Pittsburgh na Turtle Creek, vzamete iste ceste kot so označene zgoraj. Iz westmorelandske okolice pojdite skozi Tafford City, Pitcairn in Wilmerding do Turtle Creek in tam zavijte na desno na cesto 503 in po istih cestah kot so označene zgoraj. Vsakdo, ki ne more najti tega prostora, naj vpraša za Church Hill Turtle Creek, ne pa za Church Hill Braddock, kot se je pripetilo na

Montana Kid se je poslovil od sedla in svojih mehikanskih ostrog ter si otrkal idahoranski prah s svojih nog. In to iz dveh vzrokov. Resna in stroga civilizacija je dosegla tudi mehikanske pašnike in pokvarila tamkajšnje prastare navade. Ta družba, ki si je pričela osvajati zapad, pa ni gledala prijazno ljudi, h katerim se je prištevval Montana Kid. Poleg tega pa je to plemo premaknilo svoje meje za nekaj tisoč milj navzgor. Tako je nastalo na mah dovolj prostora za vse take ljudi. Seveda je bila ta zemlja do malega pusta. No, pa so vendarle imele vse te zamrznjene kvadratne milje vsaj to dobro, da so nudile onim, ki jim je doma primanjkovalo zraka, polno prostost in zavetje.

Montana Kid je bil eden tistih. Prilomastil je na obrežje s tako naglico, kakor da bi mu bilo za petami najmanj pol ducata policistov. Imel pa je več poguma kakor denarja. Posrečilo se mu je, da se je v puget-sundskem pristanišču vkrcal na ladjo in prestal je vse težave medkrovnne morske vožnje. Ko so ga nekega pomladnega dne ob bregu Dyeaje izkrcali, je bil precej zelen. Cene psos, hrane, opreme ter pristojbine, ki sta jih pobirali obe državi, so ga kmalu dočele, da je ta severna dežela vse prej kot obljubljena dežela. Zaradi tega je budno pazil, da pride čimprej do denarja. Je pa tod mrgolelo navdušenih romarjev, in baš te je nameraval oskubiti.

V neki šupi iz borovih desk si je najprvo uredil igralnico. Pa ga je sila primorala, da je živega spremenil v mrliča. Seveda jo je moral zaradi tega popihati. Potem je hotel obogateti z žebli, ki jim je cena tako poskočila, da si jih komaj štiri dobil za dolar. Pa je nenadoma nekdo postavil na trg sto ton žebeljev — in Montana Kid je moral prodati svojo zalogo v zrgubo. Naselil se je nato v Sheep Campu. Tu je organiziral vse poklicne nosače in v enem dnevu je navil tarifo za

deset centov. Postreščki pa so iz hvaležnosti pridno posečali njegovo igralnico, kjer jih je zopet za ves dobiček opeharil. Pa so ga vendar pogruntali. Zapalili so mu barako in si razdelili njegov denar. Pa zopet s praznimi žepi na šani!

Povsod se ga je držala smola. Postal je tihotapec. Pa so se mu na nevarnih in neznanih stezah izneverili indijanski vodniki — zalogo žganja pa mu je zaplenila jezdeča policija. Številne druge nesreče so povzročile, da je postal strupen in neobziren in tak je prišel v tabor k benetskemu jezeru, kjer je dvajset ur prav neprijetno razsajal. Neka skupina zlatokopcev pa ga je vzela na piko in tako je moral pobrati zopet šila in kopita. To se mu je večkrat pripetilo. Včasih je moral tako naglo povežati svojo culo, da se je v naglici vsedel kar na tujo vprego. To pa pomeni pod miljejšim podnebjem konjsko tatvino. Zato se je na tem begu preko Benetta skrbno ogibal naselbin. Ko je bil že sto milj prejahal, je šele razpel svoj šator. Pričela se je pomlad in mnogo odličnih meščanov iz Dawsona se je že sedaj napotilo na jug, da jih ne prehiti vlažno vreme. Marsikoga je srečal, pa se je seznanil z njim ter si zapomnil njegovo ime ter število njegovega zlatokopa. Imel pa je sijajen spomin in živahno domišljijo — resnicoljubnost pa žal ni bila njegova čednost.

Ko so zagledali dawsonski meščanje Kidove sani, so se žurno zbrali na bregu zamrzelga Yukona. Silno so bili radovedni na novice. Seveda, on pa tudi ni bral časopisov, da bi vedel, je li bil Durrant obeh ali pa kdo je bil zmagovalec pri zadnjih konjskih dirkah. Ničesar ni vedel o vojni med Združenimi državami in Španijo, ni vedel, kdo je Dreyfus niti kdo je O'Brien.

O'Brien je utonil pri Belem konjičku — samo Sitka Charley se je rešil. Kaj pa Joe Ladue? Obe nogi zmrznjeni. Odrezali

so mu jih. Pa Jack Dalton? Z "Morskim levom" zletel v zrak z vso posadko vred. Pa Bettles? S "Kartageno" nasedel v Seymourskem prelivu. Od tristo mož se jih je rešilo samo dvajset. In Bill, Na lebarškem jezeru se mu je udri led in utonil je s šestimi opernimi pevka-mi vred. Guverner Walsh? Ut-onil z možmi in sanmi pri Thirty Milu. Devereaux? Kdo je bil to? Da, kurir! Na marskem jezeru so ga ustrelili Indijanci.

Za vse je vedel. Meščani so se kar drenjali okoli njega; da zvedo novice, da povprašajo po prijateljih. In so bili od novic tako omamljeni, da so pozabili celo kleti. Še predno je Kid dosegel brežino, ga je že obkoljevala več stoglava množica od vseh strani. Tepli so se zanj. Vsakdo je hotel čimprej zvedeti o svojih tovariših. Od vseh strani so mu ponujali pi-jačo. Še nikoli niso sprejeli nobenega tujsca s tako odprtmi rokami. Ves Dawson je bil na nogah. Še nikdar ni slišal natenkrat toliko novic, odkar se mu piše zgodovina. Vsi ugledni meščani, ki so spomladi odpotovali na jug, so bili mrtvi. Može, z divjimi in nezaupljivimi pogledi, so prišli od rek in potokov, da vidijo moža, ki je videl toliko nesreč. Uboga ruska mulatinja se je neutolajljivo vrnila k svojemu ognjišču in si potresla bel pepel na svoje črne lase. Zastava na vojašnici je žalostno plapolala na pol drogu. Dawson je objokoval svoje mrtve.

Nihče ne ve vzroka, čemu je povzročil Montana Kid tako žalost v Dawsonu. Opravičje ga kvečjemu to, da ni za njega veljala nobena resnica. Pet dni je vladala žalost v deželi in pet dni je bil Montana Kid najslavnejši mož v vsem Klondiku. Dežela mu je nudila od vsega najboljšje. Najboljše stanovanje, najboljšo prehrano. V gostilnah je imel prost vstop v bar. In vedno več ljudi je povpraševalo po njem. Visoki uradniki so se mu klanjali, da bi zvedeli čim več, vojaški poveljnik je priredil njemu v čast slavnostno večerjo. Nekega dne pa se je ustavil pred gostilno s svojimi trudnimi psi Devereaux, vladni kurir. Mrtev? Kdo pravi to? Naj mu le hitro postrežejo z jelenjim zrezkom, potem jim bo že pokazal, kako je mrtev! Tako! Guverner Walsh tabori pri Little Salmonu in O'Brien bo dospel, kakor hitro bodo proste vode. Mrtev? Kar hitro en jelenji zrezek, da bodo videli, da je živ in zdrav!

In zopet je bil ves Dawson na nogah, zastavo na vojašnici so dvignili in Bettlesova žena se je umila in praznično oblekla. Po tem so na fin način obvestili Montano Kida, da je najboljšje, če se takoj pobere iz mesta. Pa jo je popihal, seveda zopet na tujih sanah. Oddahnil se je Dawson, ko se je oddaljil na Yukonu in želel mu je srečno pot k cilju, ki je usojen vsem takim grešnikom. Za njim pa jo je udaril lastnik psos s policistom.

Potoval je proti Circle Cityju in led se je topil pod sanmi. Če zaradi ukradenih psos je želel, da čim prej doseže ameriški teritorij, še predno se stopi led. Toda popoldne tretjega dne je uvidel, da ga bo pomlad prehitela. Yukon je renčala in se trgala s svojih verig. Na mnogih krajih je moral reko obiti, zakaj led se je v deročem toku topil in v premikačoi se ledeni masi so nastajale velike razpoke. Led je pokal z zamoklim bobnenjem. Skozi razpoke in neštevilne odprtine se je pričela voda razlivati preko ledu. Vode se je že toliko nabralo, da so psi bolj plavali kakor hodili. Posebno v bližini nekega otoka, kjer se je nameraval ustaviti. Na otoku je stala kočja in oba prebivalca te kočje sta ga sprejela zelo neprijazno. Pa je kar

Uradna naznanila društev in federacij

DRUŠTVO ŠT. 104
CHICAGO, Ill. — Dragi mi bratje in sestre, sporočiti vam moram nekoliko radi društva, in sicer:

1. Da mora vsak član plačati assessment do 20. v mesecu, drugače je suspendiran.
2. Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da mora vsak član in članica plačati v društveno blaginjo 25 centov za avgusta in september. Torej upoštevajte, kar se sklene na seji.
3. Oni člani, ki želijo spremeniti stare police v nove, se malo porušite, po 1. septembru se bo police avtomatično spremenilo, in imate torej še malo časa za premisliti.

Toliko v pojasnilo vsem članom in članicam. Prosim, da upoštevate. — Frank Sustersi, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 142
WHITE VALLEY, Pa. — Članom in članicam društva št. 142 se naznanja, da je bilo na redni mesečni seji 19. julija sklenjeno, da vsak enakopravni član plača \$1.50, in članice ki so zavarovane samo za posmrtnino, pa 75c v društveno blaginjo, in sicer vsaki mesec 50c in 25c za avgust, september in oktober. To sem radi tega omenil, ker marsikateri član pravi: Kaj je zopet naklada? Bratje in sestre, verjamite, da bi jaz rajše pobiral assessment brez naklade, ampak kar društvo na seji sklene, tega se moram tudi držati, akoravno marsikateremu ni po volji.

Obenem tudi opozarjam vse člane in članice, da redno plačujete svoje assessment, ker tajnik nima, da bi zakladal, društvene blaginje pa tudi nimamo, da bi za koga zakladali. Prosim torej, upoštevajte, ker jaz kot tajnik ne želim nikogar suspendirati, ker v času suspendacije se kaj rada primeri kašna nesreča. — Jurij Previc, tajnik.

Montana Kid

Jack London

Montana Kid se je poslovil od sedla in svojih mehikanskih ostrog ter si otrkal idahoranski prah s svojih nog. In to iz dveh vzrokov. Resna in stroga civilizacija je dosegla tudi mehikanske pašnike in pokvarila tamkajšnje prastare navade. Ta družba, ki si je pričela osvajati zapad, pa ni gledala prijazno ljudi, h katerim se je prištevval Montana Kid. Poleg tega pa je to plemo premaknilo svoje meje za nekaj tisoč milj navzgor. Tako je nastalo na mah dovolj prostora za vse take ljudi. Seveda je bila ta zemlja do malega pusta. No, pa so vendarle imele vse te zamrznjene kvadratne milje vsaj to dobro, da so nudile onim, ki jim je doma primanjkovalo zraka, polno prostost in zavetje.

Montana Kid je bil eden tistih. Prilomastil je na obrežje s tako naglico, kakor da bi mu bilo za petami najmanj pol ducata policistov. Imel pa je več poguma kakor denarja. Posrečilo se mu je, da se je v puget-sundskem pristanišču vkrcal na ladjo in prestal je vse težave medkrovnne morske vožnje. Ko so ga nekega pomladnega dne ob bregu Dyeaje izkrcali, je bil precej zelen. Cene psos, hrane, opreme ter pristojbine, ki sta jih pobirali obe državi, so ga kmalu dočele, da je ta severna dežela vse prej kot obljubljena dežela. Zaradi tega je budno pazil, da pride čimprej do denarja. Je pa tod mrgolelo navdušenih romarjev, in baš te je nameraval oskubiti.

V neki šupi iz borovih desk si je najprvo uredil igralnico. Pa ga je sila primorala, da je živega spremenil v mrliča. Seveda jo je moral zaradi tega popihati. Potem je hotel obogateti z žebli, ki jim je cena tako poskočila, da si jih komaj štiri dobil za dolar. Pa je nenadoma nekdo postavil na trg sto ton žebeljev — in Montana Kid je moral prodati svojo zalogo v zrgubo. Naselil se je nato v Sheep Campu. Tu je organiziral vse poklicne nosače in v enem dnevu je navil tarifo za

deset centov. Postreščki pa so iz hvaležnosti pridno posečali njegovo igralnico, kjer jih je zopet za ves dobiček opeharil. Pa so ga vendar pogruntali. Zapalili so mu barako in si razdelili njegov denar. Pa zopet s praznimi žepi na šani!

Povsod se ga je držala smola. Postal je tihotapec. Pa so se mu na nevarnih in neznanih stezah izneverili indijanski vodniki — zalogo žganja pa mu je zaplenila jezdeča policija. Številne druge nesreče so povzročile, da je postal strupen in neobziren in tak je prišel v tabor k benetskemu jezeru, kjer je dvajset ur prav neprijetno razsajal. Neka skupina zlatokopcev pa ga je vzela na piko in tako je moral pobrati zopet šila in kopita. To se mu je večkrat pripetilo. Včasih je moral tako naglo povežati svojo culo, da se je v naglici vsedel kar na tujo vprego. To pa pomeni pod miljejšim podnebjem konjsko tatvino. Zato se je na tem begu preko Benetta skrbno ogibal naselbin. Ko je bil že sto milj prejahal, je šele razpel svoj šator. Pričela se je pomlad in mnogo odličnih meščanov iz Dawsona se je že sedaj napotilo na jug, da jih ne prehiti vlažno vreme. Marsikoga je srečal, pa se je seznanil z njim ter si zapomnil njegovo ime ter število njegovega zlatokopa. Imel pa je sijajen spomin in živahno domišljijo — resnicoljubnost pa žal ni bila njegova čednost.

Ko so zagledali dawsonski meščanje Kidove sani, so se žurno zbrali na bregu zamrzelga Yukona. Silno so bili radovedni na novice. Seveda, on pa tudi ni bral časopisov, da bi vedel, je li bil Durrant obeh ali pa kdo je bil zmagovalec pri zadnjih konjskih dirkah. Ničesar ni vedel o vojni med Združenimi državami in Španijo, ni vedel, kdo je Dreyfus niti kdo je O'Brien.

O'Brien je utonil pri Belem konjičku — samo Sitka Charley se je rešil. Kaj pa Joe Ladue? Obe nogi zmrznjeni. Odrezali

so mu jih. Pa Jack Dalton? Z "Morskim levom" zletel v zrak z vso posadko vred. Pa Bettles? S "Kartageno" nasedel v Seymourskem prelivu. Od tristo mož se jih je rešilo samo dvajset. In Bill, Na lebarškem jezeru se mu je udri led in utonil je s šestimi opernimi pevka-mi vred. Guverner Walsh? Ut-onil z možmi in sanmi pri Thirty Milu. Devereaux? Kdo je bil to? Da, kurir! Na marskem jezeru so ga ustrelili Indijanci.

Za vse je vedel. Meščani so se kar drenjali okoli njega; da zvedo novice, da povprašajo po prijateljih. In so bili od novic tako omamljeni, da so pozabili celo kleti. Še predno je Kid dosegel brežino, ga je že obkoljevala več stoglava množica od vseh strani. Tepli so se zanj. Vsakdo je hotel čimprej zvedeti o svojih tovariših. Od vseh strani so mu ponujali pi-jačo. Še nikoli niso sprejeli nobenega tujsca s tako odprtmi rokami. Ves Dawson je bil na nogah. Še nikdar ni slišal natenkrat toliko novic, odkar se mu piše zgodovina. Vsi ugledni meščani, ki so spomladi odpotovali na jug, so bili mrtvi. Može, z divjimi in nezaupljivimi pogledi, so prišli od rek in potokov, da vidijo moža, ki je videl toliko nesreč. Uboga ruska mulatinja se je neutolajljivo vrnila k svojemu ognjišču in si potresla bel pepel na svoje črne lase. Zastava na vojašnici je žalostno plapolala na pol drogu. Dawson je objokoval svoje mrtve.

Nihče ne ve vzroka, čemu je povzročil Montana Kid tako žalost v Dawsonu. Opravičje ga kvečjemu to, da ni za njega veljala nobena resnica. Pet dni je vladala žalost v deželi in pet dni je bil Montana Kid najslavnejši mož v vsem Klondiku. Dežela mu je nudila od vsega najboljšje. Najboljše stanovanje, najboljšo prehrano. V gostilnah je imel prost vstop v bar. In vedno več ljudi je povpraševalo po njem. Visoki uradniki so se mu klanjali, da bi zvedeli čim več, vojaški poveljnik je priredil njemu v čast slavnostno večerjo. Nekega dne pa se je ustavil pred gostilno s svojimi trudnimi psi Devereaux, vladni kurir. Mrtev? Kdo pravi to? Naj mu le hitro postrežejo z jelenjim zrezkom, potem jim bo že pokazal, kako je mrtev! Tako! Guverner Walsh tabori pri Little Salmonu in O'Brien bo dospel, kakor hitro bodo proste vode. Mrtev? Kar hitro en jelenji zrezek, da bodo videli, da je živ in zdrav!

In zopet je bil ves Dawson na nogah, zastavo na vojašnici so dvignili in Bettlesova žena se je umila in praznično oblekla. Po tem so na fin način obvestili Montano Kida, da je najboljšje, če se takoj pobere iz mesta. Pa jo je popihal, seveda zopet na tujih sanah. Oddahnil se je Dawson, ko se je oddaljil na Yukonu in želel mu je srečno pot k cilju, ki je usojen vsem takim grešnikom. Za njim pa jo je udaril lastnik psos s policistom.

Potoval je proti Circle Cityju in led se je topil pod sanmi. Če zaradi ukradenih psos je želel, da čim prej doseže ameriški teritorij, še predno se stopi led. Toda popoldne tretjega dne je uvidel, da ga bo pomlad prehitela. Yukon je renčala in se trgala s svojih verig. Na mnogih krajih je moral reko obiti, zakaj led se je v deročem toku topil in v premikačoi se ledeni masi so nastajale velike razpoke. Led je pokal z zamoklim bobnenjem. Skozi razpoke in neštevilne odprtine se je pričela voda razlivati preko ledu. Vode se je že toliko nabralo, da so psi bolj plavali kakor hodili. Posebno v bližini nekega otoka, kjer se je nameraval ustaviti. Na otoku je stala kočja in oba prebivalca te kočje sta ga sprejela zelo neprijazno. Pa je kar

so mu jih. Pa Jack Dalton? Z "Morskim levom" zletel v zrak z vso posadko vred. Pa Bettles? S "Kartageno" nasedel v Seymourskem prelivu. Od tristo mož se jih je rešilo samo dvajset. In Bill, Na lebarškem jezeru se mu je udri led in utonil je s šestimi opernimi pevka-mi vred. Guverner Walsh? Ut-onil z možmi in sanmi pri Thirty Milu. Devereaux? Kdo je bil to? Da, kurir! Na marskem jezeru so ga ustrelili Indijanci.

Za vse je vedel. Meščani so se kar drenjali okoli njega; da zvedo novice, da povprašajo po prijateljih. In so bili od novic tako omamljeni, da so pozabili celo kleti. Še predno je Kid dosegel brežino, ga je že obkoljevala več stoglava množica od vseh strani. Tepli so se zanj. Vsakdo je hotel čimprej zvedeti o svojih tovariših. Od vseh strani so mu ponujali pi-jačo. Še nikoli niso sprejeli nobenega tujsca s tako odprtmi rokami. Ves Dawson je bil na nogah. Še nikdar ni slišal natenkrat toliko novic, odkar se mu piše zgodovina. Vsi ugledni meščani, ki so spomladi odpotovali na jug, so bili mrtvi. Može, z divjimi in nezaupljivimi pogledi, so prišli od rek in potokov, da vidijo moža, ki je videl toliko nesreč. Uboga ruska mulatinja se je neutolajljivo vrnila k svojemu ognjišču in si potresla bel pepel na svoje črne lase. Zastava na vojašnici je žalostno plapolala na pol drogu. Dawson je objokoval svoje mrtve.

Nihče ne ve vzroka, čemu je povzročil Montana Kid tako žalost v Dawsonu. Opravičje ga kvečjemu to, da ni za njega veljala nobena resnica. Pet dni je vladala žalost v deželi in pet dni je bil Montana Kid najslavnejši mož v vsem Klondiku. Dežela mu je nudila od vsega najboljšje. Najboljše stanovanje, najboljšo prehrano. V gostilnah je imel prost vstop v bar. In vedno več ljudi je povpraševalo po njem. Visoki uradniki so se mu klanjali, da bi zvedeli čim več, vojaški poveljnik je priredil njemu v čast slavnostno večerjo. Nekega dne pa se je ustavil pred gostilno s svojimi trudnimi psi Devereaux, vladni kurir. Mrtev? Kdo pravi to? Naj mu le hitro postrežejo z jelenjim zrezkom, potem jim bo že pokazal, kako je mrtev! Tako! Guverner Walsh tabori pri Little Salmonu in O'Brien bo dospel, kakor hitro bodo proste vode. Mrtev? Kar hitro en jelenji zrezek, da bodo videli, da je živ in zdrav!

In zopet je bil ves Dawson na nogah, zastavo na vojašnici so dvignili in Bettlesova žena se je umila in praznično oblekla. Po tem so na fin način obvestili Montano Kida, da je najboljšje, če se takoj pobere iz mesta. Pa jo je popihal, seveda zopet na tujih sanah. Oddahnil se je Dawson, ko se je oddaljil na Yukonu in želel mu je srečno pot k cilju, ki je usojen vsem takim grešnikom. Za njim pa jo je udaril lastnik psos s policistom.

Potoval je proti Circle Cityju in led se je topil pod sanmi. Če zaradi ukradenih psos je želel, da čim prej doseže ameriški teritorij, še predno se stopi led. Toda popoldne tretjega dne je uvidel, da ga bo pomlad prehitela. Yukon je renčala in se trgala s svojih verig. Na mnogih krajih je moral reko obiti, zakaj led se je v deročem toku topil in v premikačoi se ledeni masi so nastajale velike razpoke. Led je pokal z zamoklim bobnenjem. Skozi razpoke in neštevilne odprtine se je pričela voda razlivati preko ledu. Vode se je že toliko nabralo, da so psi bolj plavali kakor hodili. Posebno v bližini nekega otoka, kjer se je nameraval ustaviti. Na otoku je stala kočja in oba prebivalca te kočje sta ga sprejela zelo neprijazno. Pa je kar

Uradna naznanila društev in federacij

DRUŠTVO ŠT. 104
CHICAGO, Ill. — Dragi mi bratje in sestre, sporočiti vam moram nekoliko radi društva, in sicer:

1. Da mora vsak član plačati assessment do 20. v mesecu, drugače je suspendiran.
2. Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da mora vsak član in članica plačati v društveno blaginjo 25 centov za avgusta in september. Torej upoštevajte, kar se sklene na seji.
3. Oni člani, ki želijo spremeniti stare police v nove, se malo porušite, po 1. septembru se bo police avtomatično spremenilo, in imate torej še malo časa za premisliti.

Toliko v pojasnilo vsem članom in članicam. Prosim, da upoštevate. — Frank Sustersi, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 142
WHITE VALLEY, Pa. — Članom in članicam društva št. 142 se naznanja, da je bilo na redni mesečni seji 19. julija sklenjeno, da vsak enakopravni član plača \$1.50, in članice ki so zavarovane samo za posmrtnino, pa 75c v društveno blaginjo, in sicer vsaki mesec 50c in 25c za avgust, september in oktober. To sem radi tega omenil, ker marsikateri član pravi: Kaj je zopet naklada? Bratje in sestre, verjamite, da bi jaz rajše pobiral assessment brez naklade, ampak kar društvo na seji sklene, tega se moram tudi držati, akoravno marsikateremu ni po volji.

Obenem tudi opozarjam vse člane in članice, da redno plačujete svoje assessment, ker tajnik nima, da bi zakladal, društvene blaginje pa tudi nimamo, da bi za koga zakladali. Prosim torej, upoštevajte, ker jaz kot tajnik ne želim nikogar suspendirati, ker v času suspendacije se kaj rada primeri kašna nesreča. — Jurij Previc, tajnik.

Važni zaključki glavnega odbora

Zdravniško preiskavo plačuje Zveza za člane obeh oddelkov. Da bude v tem oziru poslovanje točno, naj društvo plača zdravnika, na to pa pošlje račun, skupaj s prošnjo, ali prošnjami, v glavni urad, od kjer dobi povračilo.

Društva in Vrtili, ki imajo aktivne žogometne klube, so upravičeni prejeti od Zveze znake iz blaga, za našitje na atletični jopici (Jersey ali Sweater).

Gori priobčne nagrade za pridobivanje novega člana so izdatne in privlačne in stopijo v veljavo takoj. Vsi pridobljeni člani tekem meseca julija, 1936, bodo vsteli v to kampanjsko dobo in nagrade za nje se bodo plačalo v smislu tega zapisa.

Vem, da vsak dober misleč član rad stori za Zvezo vse, kar more brezplačno; veliko večje veselje od dela za S. S. P. Z. bo pa še imel, ko ve, da bo za njegov trud primerno odškodovan.

Razpisane nagrade se bodo marsikateremu članu zdale visoke, podvržene bodo kritiki vsaj od strani tistih, ki za Zvezo nič ne store in so nevoščilivi tistim, ki delajo ali bodo delali in za trud odškodovani.

Glavni odbor se je zavedal, da živimo v konkurenčni dobi, v kateri vsaka organizacija, najsi bode domača ali tuja, bratska podporna ali zasebna (stock company), plačuje gotove svote za pridobivanje članstva, v različnih oblikah. Nekateri imajo nastavljenega agente s stalno plačo, druge dajo le provizijo ali nagrade, kar je končno vse eno. Vsaka izda gotov znesek za doseg cilja in namena povišati članstvo. In ker "vsemogočni dolar" ima le odtolčno bes

VOICE OF ENGLISH SPEAKING
MEMBERS

"PROGRESS"

"NAPREDEK"

GLAS ANGLEŠKO GOVORE-
ČIH ČLANOV

You Too Hate Politics?

I hate politics. I hate it, because it disturbs the peace of my mind and forces me to think of things that I want to forget. I hate it, because it keeps nagging me, pursuing me, never giving me a peaceful moment in the daytime and following me even to my bed. I hate it, because it is perpetually reminding me what a grand place this world of ours could be if the human being in it had the capacity to live freely, like the birds in the sky, and beautifully, like the flowers in the meadow. I hate it, because I love life, and all that goes with it. I want to be free, I want to be happy. Life is so short and sweet! Why shouldn't I enjoy it, why shouldn't I glory in it—live it, fully, unreservedly—empty the cup it is offering to its last blissful drop? Yes, I love life. That's why I hate politics, that's why I want to forget it. But, can I? Is it possible—is it advisable?

You and I have heard it, probably you have said it yourself, without giving it a second thought, namely, that there is no room for politics in a fraternal society. I wish I could agree. I wish the day were here so that you and I would be forever freed of the necessity of giving one single solitary thought to the disturbing, unpleasant business of politics, so both of us could really devote ourselves to the grand business of living. But whatever the future may hold in store for generations that are to come, today the prospects are, to say the least, rather dim. In fact, the more we try to deceive ourselves in regard to this matter the dimmer grows the light of Millenium, the faster it moves away from us.

That's why I can't see how any body of mature persons, banded together for the promotion of a better life can pretend that, in this age, it is advisable to ignore things political. For whether we like it or not, our lives are, in the final analysis, daily affected by words and deeds of men occupying places of political power.

Of course, a man may follow the proverbial ostrich if he cares, and stick his head in the sand. People were known to do that. Sometimes they got away with it, most of the time they didn't. It happened that those passing by thought they didn't need them. This is one of the reasons why St. Peter at certain intervals is bothered by people, knocking rather prematurely at the heavenly portals, carrying their heads in their hands and not on their shoulders. It is dangerous, this ostrich game. When an entire nation plays it all kinds of things may happen and often do happen, such as mass-unemployment, mass-misery, and finally, mass-murder, also known as war.

Just now, the danger of another world-conflagration is too dangerously near for comfort, whether we like it or not. But if somebody were to ask you tomorrow morning how you would like to go to war, no doubt you most emphatically say, No! Still it wouldn't do you a bit of good unless you took the precaution to prepare for just such an emergency with a lot of other people who are of the same mind, so that you could collectively impress the men in places of power as to what you think about the matter. In other words, you'd have to be organized politically.

But there are other things just as important that demand I should know what is happening around me. Fake-Messiahs are roaming the land, talking to millions, promising them the moon, the stars and the sun from high heaven, if they will but blindly follow them. This man Coughlin, for instance, masquerading as a second Christ, and busily sowing the seeds of hatred and intolerance, what shall I make of him? He is a fascist if there ever was one. He believes in organization—he doesn't think politics is dull. He and his kind don't pretend that nothing is happening. They know that things are happening, they want them to happen, so they are at it day and night, busily brewing the witches' brew of racial and religious fanaticism, so that they may be ready when the opportune moment arrives.

Yes, I hate politics, but there are a few things I love more, among them, life, liberty and pursuit of happiness. And knowing that these things are in danger it is my business to go to their defense. I don't know what you are going to do about it. As for myself, I'll string along with Franklin D. Roosevelt. I am beginning to admire the man for the enemies he makes. And then, I realize that going further to the left, this year, would be playing into the hands of the very forces that are laying the groundwork for fascism in the United States. As for London, he is merely a stooge. It's Roosevelt vs. Coughlin, which, translated into long-range, practical political language, means, democracy vs. fascism.

Yes, I think I'll stop hating politics, till the first Tuesday in November, anyway. For I like to choose the color of my shirts myself. Besides the gentlemen who enjoy telling other people what color shirts they should wear might discover that my ancestors didn't come over on the Mayflower.

V. J. G.

Preparations For Inter-Lodge Day at Exposition In Full Swing

Three orchestras, one band, a male quartet, a wrestling exhibition with an unseen opponent are some of the acts already in line for the Inter-Lodge Day program which will be presented in International Circle, Streets of the World, Great Lakes Exposition, on Thursday, September 3rd. The Vadalna orchestra, Pecor's orchestra, Yankovich's orchestra, St. Joseph's band, Zarja male quartet in Slovene folk songs, Slovene dancers appearing regularly at the circle, a pillow dance as a grand finale and Beanie Modic in a wrestling exhibition.

Other possibilities to be lined up this week are: Anne Govednik, Slovene mermaid of the American Olympic team in Berlin, Banjo Buddy, of Radio City, NBC, and a boxing exhibition by the two Slovene pro fighters, brothers Frankie and Eddie Simms. The program, which will begin at 8 p. m., promises to be one of the

best presented at the Exposition by any nationality. It will be the only program of any nationality dedicated to and executed only by the younger people. That this really will be a good program may be seen from the fact that the Exposition offered the League the Marine Theatre or the Band Shell where all patrons to the Exposition could enjoy it. The League chose International Circle because it considers itself a nationality group.

SSPZ Spartans are active in the basketball division of the League.

Special reduced tickets for Inter-Lodge Day may be procured at the Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Mihaljevic Bros., 6031 St. Clair Ave., and by John Rozance, 15721 Waterloo Rd. Tickets are good for the Exposition and the Streets of the World, a 75 cent value for 50 cents. It is advised that they be bought early, as the supply is limited and the League cannot guarantee an additional supply.

Stage Set For The Greatest National Athletic Meet

Record Entries Pour In

SOFTBALL TOURNEY DRAWS MANY TEAMS

Have you made definite arrangements to attend this National Meet here in Chicago or are you content to sit back and miss the outstanding athletic event the S. S. P. Z. organization has ever staged?

With the great number of events scheduled; the entries by far the greatest of any of our meets, no member of the S. S. P. Z. should miss this affair.

The baseball tourney has attracted many teams who will battle for the S. S. P. Z. 1936 National Championship. Many of these teams, in this tourney, are the best Slovene teams of the country. Come out and see the boys in action.

How to get there—directions are given here as to the best possible means of getting to the many events, that is, of course, if you do not plan to drive. To reach the National Meet Headquarters at Stancik's Hall, 205 E. 115th Street, take south bound street car on State street marked 119th and Morgan to 115th street, walk East about 2 blocks to hall; or another way to reach same point take Western Avenue street car marked 111th street, transfer to 111th Street car going East to Michigan, transfer on to street car at Michigan avenue going South to 115th street, then walk 2 blocks East.

To reach Palmer Park where athletic meets will be held—take Western avenue street car marked 111th and Western to 111th Street, transfer on 111th Street go East to Indiana, this is right at the entrance of the Park; another route is as follows: board street car marked 119th and Morgan along State street go South to 111th street walk 2 short blocks East to Park. To reach Picnic Grounds—take a street car going South on State Street marked 119th and Morgan to 119th street, transfer there to a "Riverdale" street car which waits at this point. Then go to 134th street in front of the grounds.

The Social Saturday evening and the Gala Dance Sunday evening will be held at the S. S. P. Z. Headquarters at Stancik's Hall, 205 E. 115th Street.

If you prefer to ride the railroad you can board an Illinois Central train at Randolph Street Station, Chicago and ride to 111th or 115th Streets. These stations both being very close to Palmer Park and Stancik's Hall. The cost of the trip is 30s one way or 54c a round trip. Trains leave the Randolph Street station at about 15 minute intervals.

Andrew O'Bosla

Member of Chicago Committee

Jugoslav Culture

The prevailing idea concerning the Southern Slavs or Jugoslavs, which term includes Slovenes, Croats, Serbs and Bulgars, is that they are a very young nation, which never had any culture to speak of in the past, and may prove incapable of high intellectual achievement in the future. This impression is distinctly erroneous. Jugoslav civilization is as old as that of the great European nations, although, unfortunately, it has until now lacked continuity and unity. During the centuries of the past it has produced remarkable monuments of literature and art, and even during the periods when parts or all of it had for centuries been subjected to foreign domination, the Jugoslavs have displayed a marvellous vitality and all qualities essential towards the achievement of the highest levels of culture.

Even a short survey of the history of Jugoslav letters, science, and art will suffice to prove the truth of this assertion.

First Beginnings (800—1200 A. D.)

Jugoslav literature was born towards the end of the ninth century with the first translation of the Bible and the early liturgic writings into Old Slav tongue by the Slav apostles Cyril and Method, and with the coming of their disciples into the Balkan Peninsula, where they spread the Christian faith and the doctrines of their teachers. Fragments of early Slovene literature preserved to us date as far as the tenth and eleventh centuries. They consist of certain liturgic and homilies composed in the Old Slav tongue and known collectively as the Priesing Literary Monuments (Frižinski spomeniki). The oldest literary relics of the Serb and Croat origin date from the twelfth century, and are also written in Old Slav, but strongly tinged with Srbo-Croat idiom. They consist of a stone inscription (Bašlanska ploča), liturgic fragments in manuscripts, and the beautifully illuminated manuscript known as the "Miroslav Gospel."

The Middle Ages (1200—1450)

Soon after their initial stages literature and letters flourished greatly among the Serbs and Croats. Both wrote in the same tongue, only the Serbs adopted the Cyrillic alphabet which they are still using, like the Russians, while the Croats adopted the Glagolitic.

The many large and beautiful abbeys and monasteries which abounded in ancient Serbia were in those days the homes and centres of Serbian literary activity. Young men who pursued their studies in Byzantium (Con-

stantinople), were thoroughly versed in the Greek literature of the times, and on their return home desired above all things to introduce the wisdom of the Greeks into their native land. Day and night, and during long centuries, generations of Serbian recluses, swan-quill in their hand and with the roll of parchment spread before them, labored at the translation of Byzantine books, and the production of original works of the same type.

Serbian mediaval literature is exceedingly comprehensive. All branches of study that flourished in the early Christian and Byzantine schools, such as dogma of polemics, rhetoric, asceticism, mysticism, grammar, geography, history, philosophy, astronomy, medicine, and other subjects, reappear in Serbian literature and are widely represented by the Serbian writers of the Middle Ages. It is impossible to take my chapter in the history of Byzantine literature and compare it with the catalogue of Serbian manuscripts preserved in museums of today, without being struck by the fact that almost every one of the authors mentioned has been translated into Serbian. To mention but one example, almost all Byzantine writers on exegesis and mysticism are represented there. The same holds good with the regard to early Christian literature.

Turning to forms more purely literary, the old Serbian writers translated almost all the finest works which form the pride of mediaval literature

of other nations. The novels "Alexander the Great," "The Trojan War," the "Tales of Salomon" and Aesop, etc., are all to be found in contemporary Serbian translations.

On the other hand, this period was by no means barren of original work, as is provided by numerous lives of Serbian and other Slav thinkers, by the Serbian annals and histories. Of historic importance are the biographies of Serb kings and archbishops by Saint Sava, King Stephen, Domentijan, and others of equal note.

One of the most important documents of this age is the "Zakonik," the code or book law of Tsar Dušan, which, in the opinion of the greatest jurists, embodies a very high conception of law and justice, and shows the old Serbian laws in excellent light. This code was based on ancient judicial custom, and proves beyond question that mediaval Serbia was not merely a great military force, but that it also possessed a settled state organization, in which equity and justice were recognized and respected.

(To be continued)

Sister of Louis Adamic Elopes From Convent

According to a report in the New York World-Telegram, Louis Adamic, the noted American author of Slovene birth, has just received a letter from his sister Mary who for five years lived as a nun that she has left the religious order and got married. Her husband is a young marine engineer whom she nursed to health in a hospital near Beograd where she worked as a nurse. Describing his meeting with his sister in his book, "The Native's Return," a few years ago, Adamic wrote:

"We shook hands. I had been told a moment before that because she was a nun I could not embrace her. I could shake hands with her only because I was her brother. I looked at her—at the oval, smooth, serene face, with its lively blue eyes and glowing red cheeks, under the broad starched headgear of her order and couldn't—and—can't understand why she became a nun."

Speaking to the reporter of the New York paper, Adamic said: "I am glad she left the nuns. She is one of the finest and most beautiful girls that ever lived, and she'll make a splendid wife."

A new novel by Adamic, "Cradle of Life," will be published by Harpers, September 17.

From The Director's Desk

NEW MEMBERS ADD NEW LIFE TO YOUR LODGE

M. Vrhovnik

As entries for our 4th National Athletic Meet continue to pour in, assuring, as was predicted last week, the largest representation of athletes to ever participate in an SSPZ Meet, let us not, in the heat of our preparation for this outstanding affair, forget, entirely, the importance of enrolling new members into our ranks.

There is nothing like a new member, or two, to boost the waning spirit of a lodge and to speed-up its forward progress. That, if you recall, is one of the chief aims of our annual athletic reunions, and so, I take this opportunity again, to remind you that without a substantial increase in membership, especially, among those lodges actively interested in the forthcoming meet, it will naturally fall short of one of the main purposes for which it is intended.

Elsewhere in this column, you will find the latest TABLE OF AWARDS as approved by the Supreme Board at its regular meeting in July. It is, perhaps, the most liberal offered by any fraternal society in the country.

Our MODERN PRELIMINARY TERM INSURANCE, based on the AMERICAN EXPERIENCE TABLE OF MORTALITY, which has been proven safe, sound and progressive, enables us to be liberal in our distribution of campaign awards and, yet, not extravagant. By following this policy, the individual members lose nothing, but rather gain through the increase of membership made possible by the high awards.

The future of the SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY is firmly established. Our reserves are now amply sufficient to take care of any emergency and are fast becoming as insulated against depressions and special assessments (there have been no special assessments for more than three years) as no other fraternal benefit society has enjoyed since the incorporation of the first fraternal organization.

The following campaign awards are currently effective: The PROPOSING MEMBER will receive \$2.00 for each \$500.00 of ADULT insurance written-up and \$.50 for each juvenile certificate.

The society will pay the entire cost of each medical examination. All such bills must be submitted to the Supreme Office before payment is approved.

A beautiful gold-plated and enameled SSPZ emblem will be given free to each new member.

No cash awards will be made, unless 6 assessments have been received by the Supreme Treasurer for each new member.

All new members, officially accepted by the Society as of August 1, 1936, or later, are eligible for the above awards.

WESTERN PENNA. FEDERATION PICNIC

All the roads in Pennsylvania will lead to Church Hill-Turtle Creek, Pa., next Sunday, August 30. It will be the scene of a mammoth picnic of all the SSPZ lodges in Western Pennsylvania. Lodge No. 239 of North Bradock will also celebrate its first anniversary. In the morning the Federation meeting will be held, and the picnic will follow in the afternoon. It is expected that this affair will be one of the greatest demonstrations for the SSPZ in years. The Supreme President, bro. John Kvartich will address the throng.

RUDOLPH LISCH'S BROTHER DIES SUDDENLY

Nick Lisch, a brother of our Supreme Vice-President Rudolph Lisch, died suddenly last week at Frankfort, Ill. Bro. Lisch attended the funeral. Our most sincere sympathy to bro. Lisch and to other members of the family!

SPARTANS NOTICE

Spartans who are interested in taking part in the S. S. P. Z. Olympic track meet report for practice Sunday morning, August 30th at 10 a. m.

Note—This also includes all women entries.

Frank Kalister

ANOTHER UTOPIAN BECOMES ENGAGED

Mr. and Mrs. Tekavec have announced the engagement of their daughter, Bertha Tekavec to Joe Gabriel of 1210 E. 60 St. Their wedding date has not been set.

Jugoslav Proverbs

Money has a slippery tail. Debts are to the farm what worms are to the tree. When money gives out, sense ensues. One unjust penny swallows ten just ones. He who sings harbors no evil thoughts. Old habits are iron shirts. Speak the truth but leave immediately after. Strike new trails but stick to your old friends. A man is happy only twice: when he marries a wife and when he buries her. If a man cannot be handsome or rich as he would wish, he can be good and honest.

CHALLENGERS BITS

By Renee

PICNIC A SUCCESS

Challenger's Picnic held recently at the Stone Quarry in Meadowlands was a tremendous success. Progression Pirates, and members of local lodge and the Senior SSPZ lodge of Meadowlands were all seen intermingling with the huge crowd of merry-makers. The afternoon amusements consisted of moshball games, balina and dancing that continued far into the night.

WINNER

The beautiful Elgin Wrist Watch that was given at the Challenger's picnic, was presented to Leslie J. Speakman, Funeral Director who resides in Houston, Pa. The winning ticket was purchased from Louis Sever.

NEW MEMBER

One new member will be initiated at the next meeting—Virgil Flosil of Meadowlands who was proposed by our loyal booster Andrew Milavec. At the August meeting Mathild Tomasic joined the Challenger's rank.

ATTENTION CHALLENGERS

All members desiring to go to the National Athletic Meet must get in touch with the Secretary not later than the 27th of August.

PERSONALS

Announcement has been made of the betrothal of Miss Ann Christy to a Challenger member James Spill. No wedding date has been set—Frances Horwat and Edbina Ambrose spent a week-end recently taking in the Great Lakes Exposition in Cleveland, Ohio and other points of interest. These girls wish to express their appreciation to the Zagar family and the Spartans for showing them such a nice time—With the SSPZ Meet—Two Spartan girls Louise Hovec and Dot Mocnik returned to their respective homes after a pleasant stay on Mentor-on-the-Lake—Three Progressor lassies, Hilda, Christina and Clara Kvartich and Ann Pleterski spent several days at Geneva-on-the-Lake—Julia and Louise Ahac visited for some time with their sister—Pittsburgh—Angie Lenassi, a Utopian member, dropped around to say Hello at the Challenger's Picnic. Glad have had you attend—Andrew Milavec has been elected as a delegate to the JSKJ Convention which is to be held in September in Cleveland.